

Eventyr For Alle

Den nye mor

Lucy Clifford

Den nye mor

Barna ble alltid kalt Blåøyne og Kalkunen, og det var slik de fikk disse navnene: Den eldste var så lik den kjære faren sin, som var langt til havs, og da mora så opp på henne pleide hun å si: «Barnet mitt, du har akkurat samme mønster i øynene som faren din», for faren hadde de blåeste av blåøyne, så etter hvert ble det vanlig å oppkalle den lille jenta hans etter dem. Den yngre hadde en gang, mens hun fortsatt var baby, grått bittert fordi en kalkun som bodde nær stua og noen ganger vandret inn i skogen, plutselig forsvant midt på vinteren; og for å trøste henne hadde hun fått navnet dens.

Mora og Blåøyne og Kalkunen og babyen bodde alle i ei ensom lita stue i kanten av skogen. På baksida var skogen var så nær at hagen så ut til å være en del av den, og de høye grantrærne var så nærme at de store mørke armene deres strakte seg ut over det lille stråtaket, og når månen skinte på dem var alle de flokete skyggene deres over de kalkede veggene.

Det var langt til landsbyen, over to kilometer, og mora måtte jobbe hardt og hadde ofte ikke tid til å dra til postkontoret selv for å se om det hadde kommet noe brev fra den kjære faren deres, og derfor pleide hun på ettermiddagen å sende de to barna. De var veldig stolte over å få lov til å gå alene, og pleide å løpe halve veien til postkontoret. Når de kom tilbake, trøtte etter den lange turen, stod mora deres der og ventet og kikket etter dem, og teen var klar, og babyen kaklet av glede; og om det skulle være slik at det var kommet et brev fra havet, da var de ekstra glade. Den lille stua deres var så koselig: Veggene var

hvite som snø på innsida så vel som utsida, og på dem hang kakettinn og bakefat, og lokket til ei stor gryte som hadde blitt ødelagt lenge før barna kunne huske, og stekespaden, som var polert så den skinte som sølv. På den ene sida av ildstedet, hang det en almanakk over belgen, og på sida var klokka som alltid slo gal time og alltid gikk for raskt, men det var ei god klokke, med et lite bilde på ansiktet sitt, og den kunne noen ganger tikke i vei i nesten ei uke uten å stoppe. Høystolen til babyen stod i et hjørne, og i et annet hjørne hang et skap høyt på veggen, hvor mora hadde alle slags små overraskelser. Barna lurte ofte på hvordan alle tingene som kom ut av skapet hadde kommet inn i det, for det var sjeldent de så noe bli lagt der.

«Kjære barn», sa mora en ettermiddag på høsten, «jeg vet det er kaldt for dere å gå til landsbyen, men dere må skynde dere, for hvem vet om dere kanskje får med et brev som sier at den kjære faren vår allerede er på vei hjem.» Da gjorde Blåøyne og Kalkunen seg raskt klare til å dra. «Ikke vær lenge», sa mora, som hun alltid gjorde før de skulle av gårde. «Ta den korteste veien og ikke se på noen fremmede dere møter, og pass på at dere ikke snakker med dem.»

«Ja, mor», svarte de; og så kysset hun dem og kalte dem de kjære snille barna sine, og de dro lykkelig av gårde.

Landsbyen var lystigere enn vanlig, for det hadde vært tivoli dagen før, og folkene som hadde skapt glede hang fortsatt i gatene som om de nektet å akseptere at festen var over.

«Jeg skulle ønske vi hadde kommet i går», sa Blåøyne til Kalkunen. «Da hadde vi fått sett noe av det.»

«Se der», sa Kalkunen og pekte på ei bod dekket med pepperkaker; men barna hadde ingen penger. I enden av gata, nær vertshuset Den Blåe Løve hvor vognene stoppet,

satt en gammel mann på bakken og hvilte ryggen mot veggen av huset, og sammen med ham var det to hunder, med flotte halsbånd. De var nok dansende hunder, tenkte barna, og lengtet etter å se dem opptre, men de så like trøtte ut som herren sin, for de satt helt stille ved siden av ham og som om de ikke hadde en eneste vift igjen i halen.

«Å, jeg skulle ønske vi hadde vært her i går», sa Blåøyne igjen mens de gikk til kjøpmannen, for butikken til kjøpmannen var også postkontor. Postdama var travelt opptatt med å veie opp halve pund med kaffe, og da hun endelig hadde tid til å se til barna, sa hun bare «Ingen brev til dere i dag», og fortsatte med det hun holdt på med. Da vendte Blåøyne og Kalkunen om for å dra hjem. De gikk sakte nedover landsbygata, og igjen forbi mannen med hundene. En av dem hadde kviknet litt. Den satt ganske krokete, med hodet sitt langt til den ene sida, og så veldig melankolsk og ganske snodig ut; men barna gikk videre mot broa og slettene som ledet til skogen.

De hadde forlatt landsbyen og gått et lite stykke, og da, rett før de nådde broa, la de merke til en merkelig figur som hvilte mot en steinhaug i veikanten. Først tenkte de at det var noen som sov, og så tenkte de at det var en stakkars kvinne som var syk og sulten, og så så de at det var ei jente i merkelige sprakende klær, som så veldig ulykkelig ut, og de var ganske sikre på at det var noe i veien. Så de gikk og så på henne, og tenkte at de skulle spørre henne om de kunne gjøre noe for å hjelpe henne, for de var snille barn og sørgmodige over å se noen i nød.

Jenta virket høy, og var rundt femten år gammel. Klærne hennes var veldig fillete. På skuldrene hadde hun bundet et brunt sjal som hadde revnet i hjørnet og som hang ned på midten av ryggen hennes. Hun hadde ingen kyse, og et

gammelt gult klede som hun tidligere hadde bundet rundt hodet sitt, hadde nå falt bakover og lå i ei klynge rundt halsen hennes. Håret hennes var kullsvart og hang ugreid og ufestet ned som det selv ville. Det var ikke veldig langt, men det var veldig blankt, og det passet de klare sorte øynene hennes og den mørke fregnede huden. På føttene sine hadde hun grove gråe strømper og tykke slitte støvler, som hun tydeligvis hadde glemt å knyte. Hun hadde noe gjemt under sjalet sitt, men barna visste ikke hva det var. Først tenkte de at det var en baby, men da de kom nærmere tok hun det forsiktig under seg og satte seg på det, og da skjønnte de at de hadde tatt feil. Hun satt og så barna komme mot henne, og flyttet seg ikke og rørte seg ikke før de bare var en meter fra henne. Da tørket hun øynene sine akkurat som om hun hadde grått bittert, og så opp.

Barna stod stille foran henne et øyeblikk, stirret på henne og lurte på hva de skulle gjøre.

«Gråter du?» spurte de sjenert.

Til deres overraskelse sa hun, særdeles lystig: «Å kjære, nei! Tvert imot. Gråter dere?»

De syntes det var ganske uhøflig av henne å svare slik, for hver og en kunne se at de ikke gråt. De hadde halvveis bestemt seg for å gå videre, men jenta så så hardt på dem med de store sorte øynene sine, at de ikke ønsket å gjøre det før de hadde sagt noe mer.

«Kanskje du har gått deg bort?» sa de forsiktig.

Men jenta svarte omgående: «Absolutt ikke. Dere har jo akkurat funnet meg. Og forresten», la hun til, «så bor jeg i landsbyen.»

Dette overrasket barna, for de hadde aldri sett henne før, og de trodde at de kjente igjen alle i landsbyen.

«Vi drar til landsbyen ganske ofte», sa de, og trodde at det ville interessere henne.

«Sier du det», svarte hun.

Det var alt; og igjen lurte de på hva de skulle gjøre.

Da stilte Kalkunen, som var ganske nysgjerrig av seg, et ganske direkte spørsmål: «Hva er det du sitter på?» spurte hun.

«På ei pæretromme», svarte jenta. Hun snakket fortsatt i ei svært lystig tone, og dette fikk barna til å lure, for hun så veldig kald og ukomfortabel ut.

«Hva er ei pæretromme?» spurte de.

«Jeg er overraska over at dere ikke vet det», svarte jenta. «Nesten alle ordentlige folk har ei.» Og så dro hun den ut og viste den til dem.

Det var et merkelig instrument, lignet veldig på en gitar i formen; den hadde tre strenger, men bare to skruer til å stemme dem. Den tredje strenger var ikke stemt i det hele tatt, og slik skapte den den ensartede effekten som kom fra landsbyjentas musikk. Og fortsatt, merkelig nok, spilte man ikke på pæretromma ved å berøre strengene, men ved å skru på et lite håndtak som lå smart gjemt på den ene sida.

Men det merkeligste med pæretromma var ikke musikken den laget, eller strengene, eller håndtaket, men en liten rektangulær boks festa på sida. Boksen hadde et lite flatt lokk som så ut til å bli åpnet av ei fjær. Den var alt barna la merke til først. De var svært ivrige etter å se hva som var i boksen, eller å vite hva den inneholdt, men de tenkte det ville virke frekt om de sa det.

«Den er ganske fin, den pæretromma», sa jenta, så på den og snakket med en stemme som var nesten kjærlig.

«Hvor fikk du den?» spurte barna.

«Jeg kjøpte den», svarte jenta

«Kostet den ikke mange penger?» spurte de.

«Jo», svarte jenta sakte og nikket med hodet. «Den kostet ganske mange penger. Jeg er veldig rik», la hun til.

Og dette syntes barna var et svært bemerkelsesverdig utsagn, for de hadde ikke trodd at rike folk kledde seg i gamle klær, eller gikk uten kyse. Hun kunne i alle fall ha stelt håret sitt, tenkte de; men de ønsket ikke å si det.

«Du ser ikke rik ut», sa de forsiktig, med så høflig en stemmen som de bare klarte.

«Kanskje ikke», svarte jenta muntert.

Dette gav barna mot, og de påpekte videre: «Du ser litt ustelt ut» – de ønsket ikke å si fillete.

«Sier dere det?» sa jenta, med stemmen til en som hadde hørt en hyggelig men overraskende uttalelse. «Men litt ustelthet er svært respektabelt», la hun til med en fornøyd stemme. «Det må jeg ta å fortelle dem», fortsatte hun. Og barna lurte på hva hun mente. Hun åpnet den lille boksen på sida av pæretromma, og sa, akkurat som om hun snakket til noen som kunne høre henne: «De sier at jeg ser ganske ustelt ut; det er ganske bra, er det ikke?»

«Men du snakker jo ikke til noen som helst!» sa de, mer

overrasket enn noensinne.

«Å jo da! Jeg snakker til begge to.»

«Begge?» sa de undrende.

«Ja. Jeg har en liten mann her kledd som en bonde, og som har en bred filthatt med ei stor fjær, og ei lita dame i tillegg, kledd i et rødt skjørt, og med et hvitt tørkle festet over brystet sitt. Jeg setter dem på lokket til boksen, og når jeg spiller så danser de så vakkert. Den lille mannen tar av seg hatten og vinker i lufta med den, og den lille dama løfter skjørtet litt til sida med ei hånd, og med den andre sender hun et kyss.»

«Å! La oss se; la oss se!» ropte barna samtidig.

Da så landsbyjenta tvilende på dem.

«La dere se?» sa hun rolig. «Vel, jeg er ikke sikker på om jeg kan. Si meg, er dere snille?»

«Ja, ja», sa de ivrige, «vi er veldig snille!»

«Da er det helt umulig», svarte hun, og lukket boksen bestemt igjen.

De stirret på henne i forbauselse.

«Men vi er snille», ropte de, for de trodde hun hadde misforstått. «Vi er veldig snille. Mor sier alltid at vi er det.»

«Som dere alt har påpekt», sa jenta, og talte med en besluttosom tone.

Barna forstod fortsatt ikke.

«Men kan du ikke da la oss få se den lille mannen og dama?» spurte de.

«Å kjære, nei!» svarte jenta. «Jeg viser dem bare til slemme barn.»

«Til slemme barn!?» utbrøt de.

«Ja, til slemme barn», svarte hun. «Og jo verre barna er jo bedre danser mannen og dama.»

Hun la pæretromma forsiktig under den fillete kappa si og

gjorde seg klar til å dra av gårde.

«Jeg trodde virkelig ikke at dere var snille», sa hun bebreidende, som om de hadde anklaget seg selv for en stor forbrytelse. «Vel, ha en fin dag.»

«Å, men vis oss den lille mannen og dama», ropte de.

«Absolutt ikke. Ha en fin dag», sa hun igjen.

«Å, men vi skal være slemme», sa de i fortvilelse.

«Jeg er stygt redd for at dere ikke klarer det», svarte hun og ristet på hodet. «Man må være ganske dyktig for å klare å være slem. Vel, ha en fin dag», sa hun for tredje gang. «Kanskje ser jeg dere i landsbyen i morgen.»

Og så gikk hun fort av gårde, mens barna kjente øynene bli fylt med tårer, og hjertene deres verket av skuffelse.

«Hadde vi bare vært slemme», sa de. «Da hadde vi sett dem danse; vi hadde sett den lille dama holde det røde skjørtet sitt i hånda, og den lille mannen vinke med hatten sin. Å, hva skal vi gjøre for å få henne til å la oss se dem?»

«Men», sa Kalkunen, «hva om vi prøvde å være slemme i dag? Da vil hun kanskje la oss se dem i morgen.»

«Men, å!» sa Blåøyne. «Jeg vet ikke hvordan man skal være slem; ingen har lært meg det.»

Kalkunen tenkte stille i noen minutter. «Jeg tror jeg kan være slem hvis jeg prøver», sa hun. «Jeg skal prøve i kveld.»

Og da brast stakkars Blåøyne i gråt.

«Å, ikke vær slem uten meg!» gråt hun. «Det ville vært så stygt av deg. Du vet at jeg ønsker å se den lille mannen og dama akkurat like mye som deg. Du er skikkelig, skikkelig slem.» Og hun hulket bittert.

Og med krangel og gråt kom de hjem.

Så da mora deres så dem ble hun svært forbauset, og fordi hun var redd de hadde slått seg, løp hun for å møte dem.

«Å, barna mine, å, mine kjære, kjære barn», sa hun. «Hva er det for noe?»

Men de turde ikke å fortelle mora om landsbyjenta og den lille mannen og dama, så de svarte: «Det er ikke noen ting; det er ikke noen ting i det hele tatt», og gråt enda mer.

«Men hvorfor gråter dere?» spurte hun overrasket.

«Vi kan vel gråte om vi ønsker det», hulket de. «Vi er veldig glad i å gråte.»

«Stakkars barn!» sa mora til seg selv. «De er trøtte, og kanskje er de sultne også. Etter litt te vil de føle seg bedre.» Og hun gikk tilbake til stua, og gjorde opp en stor ild helt til refleksjonen av flammene danset rundt på tinnlokkene på veggen; og hun satte kjelen klar til kok, og satte teutstyr på bordet, og åpnet vinduet for å slippe inn den søte friske lufta, og fikk alle ting til å se lystige ut. Så gikk hun til det lille skapet, som hang høyt oppe på veggen, og tok ut noe brød og satt det på bordet, og sa med en kjærlig stemme: «Kjære små barn, kom og få litt te; nå er alt klart til dere. Og se, babyen våkner fra luren sin; vi setter henne i høystolen, så kan hun kakle til oss mens vi spiser.»

Men barna gav ikke noe svar til den kjære mora si; de stod bare stille ved vinduet og sa ingenting.

«Kom, barn», sa mora igjen. «Kom, Blåøyne, og kom, Kalkunen min, her er godt søtt brød til teen.»

Da Blåøyne og Kalkunen så seg rundt, og de så det store brødet, ristet sprøtt og brunt, og alle koppene som stod på rad, og muggen med melk som ventet på dem, gikk de til bordet, satte seg ned og følte seg mye lykkeligere; og mora satt ikke babyen i høystolen allikevel, men tok den på kneet sitt, danset opp og ned med den, og sang små snutter av sanger til den. Hun lo og så fornøyd ut, og tenkte på faren deres langt av gårde til havs, og lurte på hva han ville si til

dem alle når han kom hjem igjen. Da tippet hun plutselig opp og så at Kalkunens øyne var fulle av tårer.

«Kalkunen!» utbrøt hun. «Min kjære, lille Kalkun! Hva er galt? Kom til mora di, min kjære; kom til mora di.» Og etter å ha lagt babyen på teppet, holdt hun ut armene, og Kalkunen reiste seg fra stolen og løp rett inn i dem.

«Å, mor», gråt hun, «å, kjære mor! Jeg har så lyst til å være slem.»

«Kjære barnet mitt!» utbrøt mora.

«Ja, mor», gråt barnet, mer og mer bittert. «Jeg har så lyst til å være skikkelig, skikkelig slem.»

Og da forlot også Blåøyne stolen, og mens hun gned ansiktet mot moras skulder, gråt hun sørgelig: «Det vil jeg også, mor. Å, jeg ville gitt hva som helst for å være skikkelig, skikkelig slem.»

«Men, kjære barna mine», sa mora forbauset, «hvorfor ønsker dere å være slemme?»

«Fordi vi vil! Å, hva skal vi gjøre?» gråt de sammen

«Jeg ville blitt veldig sinna om dere var slemme. Men det

kan dere ikke være, for dere elsker meg», svarte mora.

«Hvorfor kan vi ikke være slemme fordi vi elsker deg?» spurte de.

«Fordi det ville gjort meg svært ulykkelig; og hvis dere elsker meg ønsker dere ikke å gjøre meg ulykkelig.»

«Hvorfor ønsker vi ikke det?» spurte de.

Da tenkte mora en stund før hun svarte; og når hun gjorde det, skjønnte de knapt hva hun mente, kanskje fordi hun så ut til å snakke til seg selv i stedet for dem.

«Fordi hvis man elsker bra», sa hun forsiktig, «er kjærligheten sterkere enn alle de dårlige følelsene vi har, og den beseirer dem. Og dette er testen på om kjærligheten er ekte eller falsk, uvennlighet og ondskap har ikke noe makt over den.»

«Vi forstår ikke hva du mener», gråt de; «og vi elsker deg, men vi ønsker å være slemme.»

«Da hadde jeg visst at dere ikke elsker meg», sa mora.

«Og hva ville du gjort?» spurte Blåøyne.

«Det kan jeg ikke si. Jeg må heller hjelpe dere til å føle dere bedre.»

«Men hvis du ikke kunne det? Hvis vi var skikkelig, skikkelig, skikkelig slemme, og ikke ville være snille, hva da?»

«Da», sa mora sørgmodig – og mens hun snakket ble øynene hennes fylt med tårer, og det var like før et hulk kvalte henne – «da», sa hun, «måtte jeg dratt av gårde og forlatt dere, og sendt dere en ny mor, med glassøyne og trehale.»

«Det ville du ikke gjort», ropte de.

«Jo, det ville jeg», svarte hun med en stille stemme. «Men det ville gjort meg svært ulykkelig, og jeg ville aldri gjort det ved mindre dere var skikkelig, skikkelig slemme,

slik at jeg blir nødt.»

«Vi skal ikke være slemme, gråt de; «vi skal være snille. Vi ville hatet å få ei ny mor; og hun skal aldri komme her.» Og de klemte seg inntil sin egen mor, og hun kysset dem kjærlig.

Men da de gikk til sengs gråt de bittert, for de tenkte på den lille mannen og dama, og lengtet mer enn noen gang etter å se dem; men hvordan kunne de orke å la sin egen mor dra av gårde, og la en ny ta hennes plass?

* * *

«God dag», sa landsbyjenta da hun så Blåøyne og Kalkunen komme mot henne. Hun satt igjen ved steinhaugen, og under sjalet hennes lå pæretromma gjemt. Det så ut som om hun ikke hadde rørt seg siden dagen før. «God dag», sa hun, med den samme lystige stemmen hun hadde snakket med dagen før. «Været er virkelig sjarmerende.»

«Er den lille mannen og dama der?» spurte barna, uten å legge merke til kommentaren hennes.

«Ja, takk for at dere spurte», svarte jenta. «Begge er her og har det godt. Den lille mannen lærer hvordan han kan rasle med pengene i lomma si, og den lille dama har hørt en hemmelighet – hun forteller den mens hun danser.»

«Å, la oss få se», bønnfallt de.

«Helt umulig, det kan jeg forsikre», svarte jenta omgående. «For som dere vet, er dere snille.»

«Å!» sa Blåøyne trist, «men mor sa at hvis vi er slemme vil hun dra av gårde og sende oss en ny mor, med glassøyne og trehale.»

«Sa hun det?» sa jenta, hun snakket fortsatt med den

samme likegyldige stemmen. «Det er det de alle sier.»

«Hva mener du?» svarte Kalkunen.

«Alle truer med slike ting. Det finnes jo selvfølgelig ingen mødre med glassøyne og trehale; de ville vært alt for dyre å lage.»

Og barna så straks den sunne fornuften i den påstanden, spesielt Kalkunen, men de sa bare, nesten med et rop: «Vi tror du kanskje kommer til å la oss få se den lille mannen og dama danse.»

«Det er hva dere tror», påpekte landsbyjenta.

«Men vil du hvis vi er slemme?» spurte de fortvilet.

«Jeg er redd dere ikke klarer å være slemme – selv om dere prøver», sa hun foraktelig.

«Å, men vi skal prøve; det skal vi faktisk», ropte de. «Så vis dem til oss.»

«I alle fall ikke i forkant», svarte jenta, stod opp og gjorde seg klar til å gå bort.

«Men hvis vi er skikkelig slemme i dag, vil du la oss få se dem i morgen?»

«Spørsmål spurt i dag besvares best i morgen», sa jenta, og snudde seg rundt som om hun skulle til å gå. «Ha en fin dag», sa hun bekymringsløst. «Jeg må faktisk gå å spille litt for meg selv. Ha en fin dag», gjentok hun, og så plutselig begynte hun å synge:

*Å, marihønen er så søt
Og humlen i sitt kratt
Men jeg vil ha en fin og bløt
Den myke apekatt
Den myke apekaa-a-att
Den myke ap...*

«Jeg må bare beklage», sa hun og stoppet. Hun så seg over skulderen. «Det er svært uhøflig å synge foran andre uten tillatelse. Jeg skal ikke til å gjøre det igjen.»

«Å, bare fortsett», sa barna.

«Jeg fortsetter», sa hun, og dro av gårde.

«Nei, vi mener fortsette på sangen», forklarte de, «og la oss bare høre deg spille», bønnfalte de, for de kom på at de ennå ikke hadde hørt en eneste lyd fra pæretromma.

«Helt umulig», ropte hun ut mens hun gikk. «Dere er snille, som jeg har påpekt før. Snillhetens gleder er sentrert på den selv; slemhetens gleder er mange og varierte. Ha en fin dag», ropte hun, for hun var nesten utenfor hørevidde.

I noen minutter stod barna stille og så etter henne, så brast de begge i gråt.

«Hun skulle ha latt oss få se dem», hulket de.

Kalkunen var den første til å tørke bort tårene sine.

«La oss gå hjem og være skikkelig slemme», sa hun, «da vil hun kanskje la oss se dem i morgen.»

«Men hva skal vi gjøre?» spurte Blåøyne, og så opp. Så hele veien hjem planla de sammen hvordan de skulle klare å bli slemme. Og den ettermiddagen var den stakkars mora deres så fortvilet, for istedenfor å sitte smilende med teen sin som de pleide, og så å hjelpe henne med å rydde bort og gjøre alt hun fortalte dem, ødela de krusene sine og kastet brødet og smøret sitt på gulvet, og da mora ba dem gjøre en ting passet de på å gjøre noe annet, og da ting skulle settes på plass, måtte hun gjøre alt sammen alene, og de trampet med føttene i sinne da hun ba dem gå opp på rommet til de ble snille.

«Vi vil ikke være snille», ropte de. «Vi hater å være snille, og skal alltid være slemme. Vi liker å være slemme.»

«Husker dere hva jeg fortalte dere jeg måtte gjøre om

dere var skikkelig, skikkelig slemme?» spurte hun sørgmodig.

«Ja, vi vet, men det er ikke sant», ropte de. «Det finnes ingen mor med trehale og glassøyne, og hvis det var det ville vi bare stikke knappenåler i henne og sende henne bort; men hun finnes ikke.»

Til slutt ble mora skikkelig sint, og sendte dem rett til sengs, men i stedet for å gråte og være lei seg over sinnet hennes, så lo de av glede, og da de var i senga satt de oppe og sang lystige sanger så høyt de kunne.

Nesten morgen stod barna tidlig opp, og uten tillatelse fra mora si, løp de av gårde så raskt de kunne over slettene mot broa for å se etter landsbyjenta. Hun satt som vanlig ved steinhaugen med pæretromma under sjalet.

«Kan du nå være så snill å vise oss mannen og dama», ropte de, «og la oss høre pæretromma. Vi var ordentlig slemme i går kveld.» Men jenta holdt pæretromma godt gjemt. «Vi var skikkelig slemme», ropte barna igjen.

«Sier dere det», sa hun, med akkurat den samme tona som hun hadde talt med i går.

«Men vi var det», gjentok de; «det var vi faktisk.»

«Som dere sier», svarte hun. «Men dere var ikke halvparten så slemme som dere burde.»

«Jamen, vi ble sendt til sengs!»

«Akkurat», sa jenta, og la det andre hjørnet av sjalet over pæretromma. «Hvis dere hadde vært ordentlig slemme ville dere ikke gått til sengs. Men dere kan ikke noe for det, skjønner dere. Som jeg har påpekt før, så må man være ganske dyktig for å være ordentlig slem.»

«Men vi knuste krusene våre, og kastet brødet og smøret på gulvet, vi gjorde alt vi kunne for å være slitsomme.»

«Bare bagateller», svarte landsbyjenta hånlige. «Kastet

dere kaldt vann på ilden, eller ødela klokka, dro dere alle tinnallerknene ned fra veggen og kastet dem på gulvet?»

«Nei!» utbrøt barna, forskrekket, «vi gjorde ikke det.»

«Tenkte meg det», svarte jenta. «Alt for mange folk misoppfatter litt lyd og tåpelighet for ekte slemhet. Men, som jeg har påpekt før, må man være ganske dyktig om man skal gjøre det ordentlig. Vel, ha en fin dag», og før de kunne si et ord til hadde hun forsvunnet.

«Vi skal være mye verre», gråt barna i fortvilelse. «Vi skal dra og gjøre alle de tingene hun sier», og så dro de hjem og gjorde alle disse tingene. De kastet vann på ilden; de dro ned bakefatet og tinnallerknene, stekespaden og lokket til gryta de aldri hadde sett, og slang dem ned på gulvet; de ødela klokka og danset i smøret; de snudde alle ting opp ned; og så satt de stille og lurte på om de var slemme nok. Og da mora så alt det de hadde gjort, skjente hun ikke på dem og sendte dem til sengs, slik hun hadde gjort dagen før, men hun bare brast sammen og gråt, og så så hun på barna og sa sørgmodig: «Om dere ikke er snille i morgen, kjære

Blåøyne og Kalkun, må jeg faktisk dra av gårde og aldri komme tilbake, og den nye mora jeg fortalte dere om vil komme til dere.»

De trodde ikke på henne; men allikevel verket hjertene deres da de så hvor ulykkelig hun så ut, og de tenkte inni seg at straks de hadde sett den lille mannen og dama danse, skulle de være snille mot den kjære mora deres resten av livet; men de kunne ikke være snille før de hadde hørt lyden av pæretromma, sett den lille mannen og dama danse, og hørt hemmeligheten – da ville de være tilfredse.

Neste morgen, før fuglene kviknet til, før sola hadde klatret høyt nok til å se inn gjennom soveromsvinduet deres, og før blomstene hadde tørket øynene sine klare for dagen, stod barna opp og listet seg ut fra stua og løp over slettene. De trodde ikke at landsbyjenta ville være oppe så tidlig, men hjertene deres hadde verket så mye ved synet av moras sørgmodige ansikt at de ikke hadde klart å sove, og de lengtet etter å vite om de hadde vært slemme nok, og om de bare én gang kunne få høre pæretromma og se den lille mannen og dama, for så å dra hjem og bli snille for alltid.

Til deres store overraskelse fant de landsbyjenta sittende ved steinhaugen, akkurat som om den var hennes naturlige hjem. De løp fort da de så henne, og de la merke til at boksen med den lille mannen og dama var åpen, men hun lukket den straks hun så dem, og de hørte kneppet til fjæra som holdt den fast.

«Vi har vært skikkelig slemme», ropte de. «Vi har gjort alle de tingene du fortalte oss; vil du nå vise oss den lille mannen og dama?» Jenta så nysgjerrig på dem, og dro det gule silkekledet hun noen ganger hadde på hodet ut av lomma si, og begynte å glatte ut krøllene i det med hendene sine.

«Dere virker ganske spente», sa hun med sin vanlige stemme. «Dere burde være rolige; ro samler og gjemmer ting som ei stor kappe, akkurat som sjalet mitt gjør, for eksempel»; og hun så ned på det fillete dekket som gjemte pæretromma.

«Vi har gjort alle de tingene du ba oss om», ropte barna igjen, «og vi lengter så etter å høre hemmeligheten.»

Men jenta bare fortsatte å glatte ut kledet sitt.

«Jeg er veldig nøye med kjolen min», sa hun. De klarte nesten ikke å høre på henne, så spente var de.

«Men fortell oss om vi kan se den lille mannen og dama», bønnfalt de igjen. «Vi har vært skikkelig slemme, og mor sier hun kommer til å dra bort i dag og sende en ny mor hvis vi ikke er snille.»

«Sier dere det?» sa jenta, og begynte å bli interessert og moret. «De tingene som folk sier er så ensporet og moro. Det finnes jo uendelig med variasjon i språket.»

Men barna forsto ikke, de bare bønnfalt henne enda en gang om å få se den lille mannen og dama.

«Vel, la meg se», sa jenta til slutt, akkurat som om hun ga seg. «Når sa mora deres at hun ville dra?»

«Men hvis hun går, hva skal vi gjøre?» ropte de desperat. «Vi vil ikke at hun skal dra; vi elsker henne veldig mye. Å, hva skal vi gjøre hvis hun drar?»

«Folk kommer og folk går; først går de og så kommer de. Kanskje hun skal gå før hun kommer; hun kan ikke komme før hun går. Dere bør nok dra tilbake å være snille», la jenta plutselig til. «Dere er egentlig ikke smarte nok til å være noe annet; og den lille damas hemmelighet er veldig viktig; hun vil aldri forteller den for liksom-slemhet.»

«Men vi gjorde alle de tingene du ba oss om», ropte barna, desperate.

«Dere kastet ikke speilet ut av vinduet, eller snudde babyen på hodet.»

«Nei, vi gjorde ikke det», gispet barna.

«Tenkte meg det», sa jenta triumferende. «Vel, ha en fin dag. Jeg kommer ikke til å være her i morgen. Ha en fin dag.»

«Å, ikke dra bort», ropte de. «Vi er så ulykkelige; la oss se dem bare én gang.»

«Vel, jeg skal gå fordi stua deres klokka elleve denne morgenen», sa jenta. «Kanskje kommer jeg til å spille på pæretromma mens jeg går forbi.»

«Og vil du vise oss mannen og dama?» spurte de.

«Helt umulig, ved mindre dere virkelig har fortjent det; liksom-slemhet er bare spolert snillhet. Men hvis dere knuser speilet og gjør de tingene som trengs...»

«Å, det skal vi», ropte de. «Vi skal være skikkelig slemme helt til du kommer.»

«Jeg er redd det er bortkastet tid», sa jenta høflig; «men jeg vil selvfølgelig ikke drømme om å blande meg opp i hva dere gjør. Dere skjønner, den lille mannen og dama er vant til det beste selskap, og er veldig kresne. Ha en fin dag», sa hun, slik hun alltid hadde gjort, men hun så seg tilbake, og ropte ut: «Klokka elleve, jeg kommer til å være svært punktlig; jeg er veldig nøye med avtalene mine.»

Igjen dro barna hjem, og de var slemme, de var så skikkelig, skikkelig slemme at hjertet til den kjære mora deres verket, og øynene hennes ble fylt med tårer, og til slutt gikk hun ovenpå og tok rolig på seg sin beste drakt og sin nye solkyse, og hun kledde på babyen i søndagsklærne dens, og så kom hun ned og stilte seg foran Blåøyne og Kalkunen, og akkurat da hun gjorde det kastet Kalkunen speilet ut av vinduet, og det falt med et høyt brak på

bakken.

«Farvel, barna mine», sa mora trist og kysset dem. «Farvel, min Blåøyne; farvel min Kalkun; den nye mor kommer snart hjem. Å, mine stakkars barn!» og hun gråt bittert mens hun tok babyen i armen sin og vendte om for å forlate huset.

«Men mor», ropte barna, «vi er...», og plutselig slo den ødelagte klokka halv elleve, og de visste at om en halv time ville landsbyjenta komme forbi og spille på pæretromma. «Men mor, vi kommer til å være snille klokka halv tolv, kom tilbake halv tolv», ropte de, «da skal vi være snille, det skal vi faktisk; vi må bare være slemme til klokka elleve.» Men mora plukket bare opp den lille bylten hvor hun hadde bundet opp bomullsforkleet sitt og et par gamle sko, og gikk sakte ut av døra. Det var som om barna var trollbundet, og de klarte ikke å følge etter henne. De åpnet vinduet vid åpent, og ropte etter henne: «Mor! Mor! Å, kjære mor, kom tilbake igjen! Vi skal være snille, vi skal være snille nå, vi skal være snille for alltid hvis du kommer tilbake». Men mora bare snudde seg og ristet på hodet, og de kunne se tårer falle fra kinnene hennes.

«Kom tilbake, kjære mor!» gråt Blåøyne, men fortsatt gikk mora videre over slettene.

«Kom tilbake, kom tilbake!» gråt Kalkunen, men mora gikk videre. Akkurat ved enden av sletta stoppet hun og snudde seg rundt, og vinket til barna i vinduet med det tårevåte lommetørkleet sitt; hun fikk babyen til å kysse hånda si; og på et øyeblikk hadde mora og babyen forsvunnet ut av synet.

Da kjente barna at hjertene deres verket av sorg, og de gråt bittert akkurat som mora deres hadde gjort, og allikevel kunne de ikke tro at hun virkelig hadde dratt. Hun ville

sikkert komme tilbake, tenkte de; hun kunne ikke forlate dem fullstendig; men uff, om hun gjorde det – om hun gjorde det – om hun gjorde det. Og så slo den ødelagte klokka elleve, og plutselig var det en lyd – en raskt, klingende, ringende lyd, og ved visse intervaller var det en merkelig disharmoni; og de så på hverandre mens hjertene deres stod stille, for de visste at det var pæretromma. De skyndte seg å åpne vinduet, og der så de landsbyjenta komme mot dem fra slettene. Hun danset av gårde og spilte mens hun gjorde det. Et lite stykke bak henne, med fast avstand, kom mannen med hundene gående rolig, han som de hadde sett ved Den Blå Løve, den dagen de først hadde sett jenta med pæretromma. Han spilte på ei fløyte som hadde en merkelig skingrende lyd; de kunne høre den tydelig over klangen til pæretromma. Etter mannen fulgte de to hundene, som valset rundt og rundt på bakbeina sine.

«Vi har gjort alt du fortalte oss», ropte barna, så snart de hadde kommet seg fra sjokket. «Kom å se, og vis oss den lille mannen og dama.»

Jenta sluttet ikke å spille og danse, men hun ropte ut med en stemme som var halvt prat og halvt sang, og lot til å holde takten til den merkelige musikken til pæretromma.

«Dere gjorde alt feil. Dere kastet vannet på feil side av ilden, tinnnet var ikke helt i midten av rommet, klokka var ikke helt ødelagt, og dere snudde ikke babyen på hodet.»

Barna, som fortsatt stod trollbundet i vinduet, ropte og bønnfalt og vred hendene sine: «Å, men vi har gjort alt du fortalte oss, og mor har dratt bort. Vis oss den lille mannen og dama nå, og la oss få høre hemmeligheten.»

Da de sa dette var jenta rett foran stua, men hun sluttet ikke å spille. Det var som om lyden av strengene trengte gjennom hjertene deres. Hun sluttet ikke å danse; hun

hadde allerede kommet forbi stua. Hun sluttet ikke å synge, og alt hun sa hørtes ut som om det var en del av en forferdelig sang. Og fortsatt fulgte mannen og hundene etter, alltid med en viss avstand, mens han skingret på fløyta si; og fortsatt valset de to hundene rundt og rundt etter ham – halene deres var helt rolige, føttene deres var rette, halsbåndene deres var klare og hvite og stive. Videre dro de, alle sammen.

«Nei, stopp!» ropte barna, «og vis oss den lille mannen og dama.»

Men jenta sang ut høyt og klart, mens strengen som var ustemt sang over stemmen hennes.

«Den lille mannen og dama er langt borte. Se, boksen deres er tom.»

Og for første gang så barna at lokket var oppe og hang bakover, og at ingen mann eller dame var i den.

«Jeg drar til mitt eget land», sang jenta, «til det landet hvor jeg ble født.» Og hun gikk videre mot den lange rette veien som ledet til byen mange mange mil borte.

«Men mora vår er borte», ropte barna; «vår kjære mor, vil hun noen gang komme tilbake?»

«Nei», sang jenta. «Hun vil aldri komme tilbake, hun vil aldri komme tilbake. Jeg så henne ved broa. Hun tok en båt oppover elva; hun seiler mot havet; hun skal møte faren deres igjen, og de skal seile videre, seile videre til land langt borte.»

Og da de hørte dette, skrek barna, men de kunne ikke si noe mer, for hjertene deres var ved å briste.

Da ropte jenta til dem enda en gang, med en stemme som ble svakere og svakere i det fjerne. Men hadde det ikke vært for skrekken som spisset ørene deres, kunne de knapt ha hørt henne, så langt borte var hun, og så disharmonisk

var musikken.

«Den nye mora deres kommer. Hun er allerede på vei; men hun går sakte, for halen hennes er ganske lang, og brillene sine har hun glemt igjen; men hun kommer, hun kommer – kommer – kommer.»

Det siste ordet døde bort; det var det siste de hørte landsbyjenta si. Hun gikk videre, hun danset videre; og videre fulgte mannen, de kunne se at han fortsatt spilte, men de kunne ikke lenger høre lyden av fløyta hans; og videre gikk hundene rundt og rundt og rundt. De gikk videre alle sammen, lengre og lengre bort, helt til det så ut som de var ett, til de var bare en forvirret masse av bleke farger, til de var kun et mørkt tåkete objekt som lignet ingenting, til de hadde forsvunnet fullstendig – fullstendig og for alltid.

Da snudde barna seg rundt, og så på hverandre og på det lille hjemmet deres, hvor det for bare ei uke siden hadde vært så lyst og koselig, så fint og så rent. Ilden var slukket, og vannet var fortsatt blant glørne; bakefatet og tinntallerknene, stekespaden og grytelokket, som den kjære mora deres pleide å bruke så mye tid på å pusse, var alle dratt ned fra spikrene som de hadde hengt på så lenge, og lå nå utover gulvet. Og der lå klokka helt ødelagt og i stykker, det lille bildet på klokkas ansikt kunne ikke lenger sees; og selv om den noen ganger slo en bortkommen time, var det med tona til ei klokke hvis dager var talte. Og der var babyens høystol, men uten noen liten baby til å sitte i den; der var skapet på veggen, og uten det søte brødet i hyllene; og der var de ødelagte krusene, og biter av brød var kastet rundt, og bordene som mora hadde knelt ved og skrubbet til de var hvite som snø. I midten av alt dette stod barna og så på kaoset de hadde skapt, hjertene deres verket, øynene deres var blindet av tårer, og de stakkars små hendene deres

var klasket sammen i elendighet.

«Å, hva skal vi gjøre?» gråt Blåøyne. «Jeg skulle ønske vi aldri hadde sett landsbyjenta og den fæle, fæle pæretromma.»

«Mor kommer sikkert tilbake», hulket Kalkunen. «Hvis hun ikke kommer tilbake tror jeg vi kommer til å dø.»

«Jeg vet ikke hva vi skal gjøre hvis den nye mor kommer», gråt Blåøyne. «Jeg kan aldri, aldri bli glad noen annen mor. Jeg vet ikke hva vi skal gjøre hvis den fryktelige mora kommer.»

«Vi slipper henne ikke inn», sa Kalkunen.

«Men kanskje hun bare går inn», hulket Blåøyne.

Da stoppet Kalkunen å gråte et minutt for å tenkte på hva som kunne gjøres.

«Vi skal bolte døra», sa hun, «og lukke vinduet; og vi skal late som ingenting når hun banker på.»

Så de boltet døra, og lukket vinduet og låste det. Og da, til tross for alt de hadde sagt, følte de seg slemme igjen, og lengtet etter den lille mannen og dama de aldri hadde sett, langt mer enn etter den mora som hadde elsket dem hele deres liv. Men nå trodde de ikke egentlig at mora deres ikke ville komme tilbake, eller at en ny mor ville komme og ta hennes plass.

Da det var middagstid ble de veldig sulte, men de kunne bare finne noe bedrevet brød, og de måtte være tilfreds med det.

«Å, jeg skulle ønske vi hadde hørt den lille damas hemmelighet», klaget Kalkunen. «Da hadde det ikke gjort noe.»

Hele ettermiddagen satt de og ventet og lyttet i frykt for den nye mor; men de så ingenting og hørte ikke noe til henne, og gradvis ble de mindre og mindre redd for at hun

skulle komme. Så tenkte de at kanskje når det ble mørkt ville den kjære mora deres komme hjem; og hvis de ba henne om å tilgi dem ville hun kanskje det. Og da tenkte Blåøyne at hvis mora deres kom tilbake, kom hun sikkert til være ganske kald, så de krøp ut bakdøra og samlet noe ved, og etter mye strev, for rista var våt, fikk de til slutt tent peisen. Da de så den lyse ilden brenne og de små flammene hoppe og leke bland veden og kullet, begynte de å bli glade igjen, og de følte seg sikker på at deres egen mor ville komme tilbake; og synet av den trivelige ilden minnet dem om alle de gangene hun hadde ventet på at de skulle komme tilbake fra postkontoret, og hvordan hun hadde tatt imot dem, og trøstet dem, og gitt dem god varm te og søtt brød, og snakket med dem. Å, så triste de var for at de hadde vært slemme, og alt på grunn av den frekke landsbyjenta! De brydde seg ikke noen ting om den lille mannen og dama nå, og ønsket ikke å høre hemmeligheten.

De hentet et spann med vann og vasket gulvet; de fant noen filler, og pusset tinnene til det var blankt igjen, og ved å sette fotskammelen på en stol klatret de forsiktig opp og hang tingene tilbake på plass; og så plukket de opp de ødelagte krusene og gjorde rommet så pent som de kunne, helt til det så mer og mer ut som om hendene til den kjære mora deres hadde jobbet travelt med det. De følte seg mer og mer sikker på at hun ville komme tilbake, både hun og den kjære lille babyen, og de tenkte at de skulle gjøre klart teutstyret for henne, akkurat slik hun hadde pleid å gjøre det klart for de slemme barna sine. De tok ned tebrettet, og fikk ut koppene, og satte kjelen over ilden for å koke vann, og fikk alt til å se så hjemlig ut som de kunne. Det var ikke noe søtt brød å sette på bordet, men kanskje mora kom til å ta med seg et fra landsbyen, tenkte de. Til slutt var alt klart,

og Blåøyne og Kalkunen vasket ansiktene og hendene sine, og så satt de og ventet, for selvfølgelig trodde de ikke på det landsbyjenta hadde sagt om at mora deres hadde seilt av gårde.

Plutselig, mens de satt ved peisen, hørte de en lyd som av noe tungt som ble dratt langs bakken på utsida, og så kom det en høy, fryktelig banking på døra. Barnas hjerter stoppet opp. De visste det ikke kunne være deres egen mor, for hun ville ha vridd dørhåndtaket og prøvd å komme inn uten å banke i det hele tatt.

«Å, Kalkunen!» hvisket Blåøyne, «hvis det skulle være den nye mor, hva skal vi gjøre?»

«Vi slipper henne ikke inn», hvisket Kalkunen, for hun var redd for å snakke høyt, og igjen kom en lang og høy og forferdelig banking på døra.

«Hva skal vi gjøre? Å, hva skal vi gjøre?» gråt barna i fortvilelse. «Å, gå vekk!» ropte de ut. «Gå vekk; vi slipper deg ikke inn; vi skal aldri være slemme mer; gå vekk, gå vekk!»

Men igjen kom en høy og forferdelig banking.

«Hun kommer til å bryte opp døra hvis hun banker så hardt», gråt Blåøyne.

«Gå og hold den igjen», hvisket Kalkunen, «så skal jeg titte ut av vinduet og se om det virkelig er den nye mor.»

Så med frykt og beven satt Blåøyne ryggen sin mot døra, og Kalkunen gikk til vinduet, presset ansiktet sitt helt inntil sideramma, og tittet ut. Hun kunne akkurat klare å se ei sort og spiss satengkyse med en rysje langs kanten, og en lang beinete arm som bar ei sort lærveske. Fra under kysa skinte det et merkelig sterkt lys, og Kalkunens hjerte sank og kinnene hennes ble bleke, for hun visste at det var blinkingen til to glassøyne. Hun krøp opp til Blåøyne. «Det er

– det er – det er –» hvisket hun, stemmen hennes skalv av frykt, «det er den nye mor! Hun har kommet, og tatt med bagasjen sin i ei sort lærveske som henger på armen hennes!»

«Å, hva skal vi gjøre?» gråt Blåøyne; og igjen kom den forferdelige bankinga.

«Kom og hold på døra du også, Kalkun», ropte Blåøyne, «jeg er redd for at den skal gi etter.»

Så sammen stod de med de små ryggene sine mot døra. Det var en lang pause. De tenkte at kanskje den nye mor trodde det ikke var noen der som kunne slippe henne inn og ville dra igjen, med snart hørte de to barna gjennom den tynne tredøra at den nye mor flyttet på seg, og sa til seg selv: «Jeg får bryte døra i stykker med halen min.»

I et grusomt øyeblikk var alt stille, men barna kunne nesten høre henne løfte halen sin opp, og så, med et

fryktelig slag, ble den lille malte døra knust og splintret.

Med et skrik fór barna bort fra døra og flyktet gjennom stua, ut bakdøra og inn i skogen bortenfor. Hele natta lang ble de i mørket og kulda, og hele den neste dagen, og den neste, og gjennom alle kalde, dystre dager og de lange nettene som fulgte.

De er der fortsatt, kjære barn. I mange lange uker og måneder har de vært der, med bare grønne siv til puter og bare brune døde løv til å dekke seg. De må fore seg med ville jordbær på sommeren, eller med nøtter når de henger grønne; eller med bjørnebær når de ikke lenger er sure på høsten, og på vinteren med de små røde bærene som modner i snøen. De vandrer blant de høye mørke grantrærne eller under de store trærne bortenfor. Noen ganger stopper de for å hvile ved sida av det lille tjernet nær stubben hvor grantrærne vokser tykkest, og de lengter og lengter, med en lengsel som er større enn ord kan si, etter å se sin egen kjære mor igjen, bare en gang, for å fortelle henne at de skal være snille for alltid – bare én gang.

Og fortsatt bor den nye mor i den lille stua, men vinduene er lukket og dørene er stengt, og ingen vet hvordan det er på innsida. Nå og da, når mørket har falt og natta er stille, kryper Blåøyne og Kalkunen hånd i hånd nær hjemmet hvor de en gang var så lykkelige, og med bankende hjerter ser de og lytter. Noen ganger kommer et blendende skinn gjennom vinduet, og de vet at det er lyset fra glassøynene til den nye mor, eller de hører en merkelig dempet lyd, og de vet at det er lyden av trehalen hennes som hun drar med seg langs gulvet.

Eventyr ForAlle.no

Les og hør kjente og ukjent eventyr,
gratis på norsk!

eventyrforalle.no

PATREON | EventyrForAlle

Engelsk kunsteventyr av Lucy Clifford (1846-1929).
(Offentlig eiendom - public domain)

Originaltittel: The New Mother

Norsk oversettelse: Karl-Robert Rønning

Basert på den originale engelske teksten: [The New Mother](http://weirdfictionreview.com)
(weirdfictionreview.com) (Offentlig eiendom - public domain)

Dette verket er lisensiert under følgende Creative Commons lisens: Navngivelse-DeLPåSammeVilkår 4.0 Internasjonal. For å se en kopi av denne lisensen, besøk

<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.

Illustratør: Karl-Robert Rønning

Laget ved hjelp av bilder fra pixabay.com. (Offentlig eiendom - public domain)

Dette verket er lisensiert under følgende Creative Commons lisens: Navngivelse-DeLPåSammeVilkår 4.0 Internasjonal. For å se en kopi av denne lisensen, besøk

<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.